

Uitvoeringsplan plaagdierbeheersing

Gemeente Land van Cuijk

Voorwoord

Dit beleidsplan is zo nauwkeurig mogelijk samengesteld aan de hand van beschikbare gegevens uit het verleden en de huidige wetgeving.

Inhoud

Voorwoord	2
1. Inleiding.....	4
1.1 Algemeen	4
Wat is schade?	4
IPM (Integraal Plagdier Management) aanpak	5
1.2 Plagdieren rondom huis	6
1.3 Waar liggen de verantwoordelijkheden?	6
1.4 Wanneer wordt een ongediertebestrijder ingeschakeld?	6
1.5 Woningwet en besluit bouwwerken	6
1.6 Volksgezondheid	7
1.7 De Gemeente:	7
1.8 Ratten.....	7
1.9 Huurder en verhuurder	8
Uitzonderingen	8
2. Beleid en beheer:	9
2.1. Bruine rat en muis.....	9
Voorlichting en preventie	9
Protocol bestrijding ratten.....	9
Monitoren ratten en muizen:	10
Aandacht voor beter beheer ratten.....	11
2.2. Duitse wesp.....	11
Protocol bestrijding Duitse wesp	11
2.3. Hoornaar	11
Protocol bestrijding Europese- en Aziatische hoornaar	11
2.4. Processierups	11
2.5. Mollen	11
Protocol bestrijding mollen.....	11
2.6. Vogels.....	12
Protocol bestrijding vogeloverlast	12
2.7 Overige plagdieren	12
3. Conclusie:	12

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Plaagdierbeheersing, het woord zegt het al: we worden 'geplaagd' door dieren. Dit 'plagen' veroorzaakt een bepaalde mate van overlast en/of schade. Maar bij welke mate van overlast en/of schade gaan we over tot plaagdierbeheersing? Het is van belang nader in te gaan op het begrip overlast, schade en de mogelijke gevaren voor de volksgezondheid. De mate van schade, risico en acceptatie bepalen de keuze van de maatregelen.

Wat is schade?

Schade treedt op wanneer een dier duidelijk aantoonbaar nadelig effect heeft. Schade kan per situatie verschillen. We kunnen de volgende soorten schade definiëren:

1. Bouwkundige schade: dit betreft schade aan gebouwen, wegen en waterwerken. Bouwkundige schade kan bijvoorbeeld optreden wanneer er ondergravingen zijn van ratten.
2. Materiële schade: dit betreft schade aan materialen. Materiële schade treedt op wanneer bijvoorbeeld ratten of muizen knagen aan kabels (voor het afslijpen van tanden) en voedsel e.d.
3. Ecologische verstoring: het evenwicht in het ecosysteem kan verstoord worden. De balans tussen soorten verschuift wanneer bepaalde soorten andere soorten overheersen door predatie of concurrentie.
4. Gezondheidsschade: gezondheidsschade treedt op wanneer er ziektes via uitscheiding, een beet of brandharen overgebracht worden. Deze schade met risico is hierna verder uitgewerkt.

IPM (Integraal Plaaqdier Management) aanpak

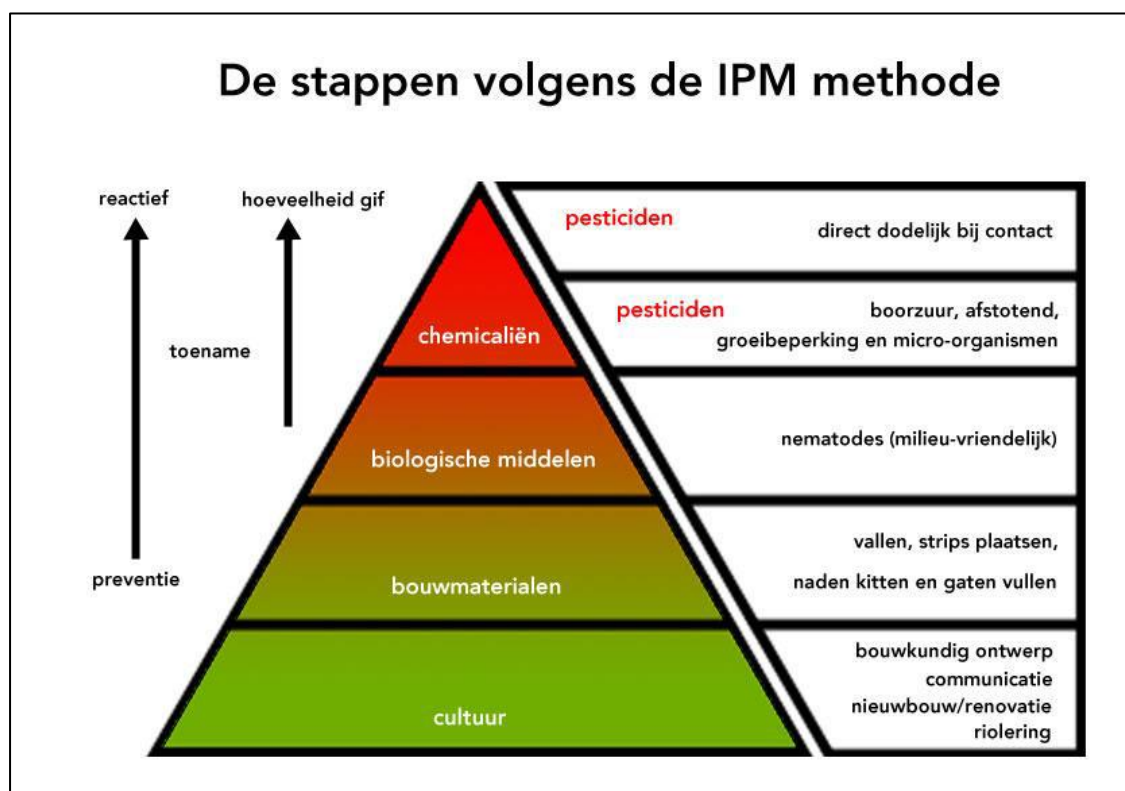
In de gemeente wordt de bruine rat en muis al jaren bestreden door een externe dienst. Omdat er door de nieuwe wetgeving vanaf 2017 geen biocide (chemische bestrijdingsmiddelen) meer buiten geplaatst mag worden door particulieren is de problematiek met bruine ratten en muizen toegenomen. Vanaf 2023 is de wetgeving verder aangescherpt doordat naast buiten ook binnen geen biocide gebruikt mag worden door particulieren. Professionele bestrijders mogen conform de IPM methode als allerlaatste redmiddel wel biocide gebruiken.

Met de IPM-aanpak wordt niet aan symptoombestrijding gedaan (dieren doden), maar wordt daadwerkelijk het probleem opgelost (oorzaken structureel wegnemen).

Zoals te zien in het onderstaande schema, werkt IPM volgens de volgende stappen:

- Stap 1.beïnvloeden van omgevingsfactoren (zoals hygiëne en menselijk gedrag);
- Stap 2.aanbrengen van mogelijke wering (zoals duivenpennen en het afsluiten van roosters);
- Stap 3.biologische wering (zoals schimmels en biologische middelen/materialen);
- Stap 4.biociden.

Onderstaand stappenschema voor professioneel plaagdiermanagement moet worden aangehouden.

Door deze nieuwe wetgeving moet de professionele bestrijder meer kosten maken om een bestrijding uit te voeren, waardoor veel particulieren geen bestrijding meer laten uitvoeren. Het is voor de gemeente daarom van groot belang de bewoners regelmatig te informeren over deze problematiek. Ook is handhaving van belang. In dit beleidsplan richten wij ons hoofdzakelijk op de knaagdierenproblematiek.

De overige voorkomende plaagdieren, zoals vogels, processierups en wespen worden ook besproken.

1.2 Plaagdieren rondom huis

Wie is er verantwoordelijk voor plaagdieren in en om de woning? Wanneer de bewoner zelf de aanwezigheid ervan veroorzaakt heeft is de bewoner verantwoordelijk. Als de bewoner bijvoorbeeld zijn afval niet goed afsluit of geen aandacht besteedt aan bouwkundige werking, dan kan de schuld niet bij de gemeente neergelegd worden.

1.3 Waar liggen de verantwoordelijkheden?

De verantwoordelijkheid voor plaagdieren rondom een woning wordt al moeilijker te bepalen wanneer een iemand dagelijks brood naar buiten gooit en een ander ondervindt vervolgens de overlast omdat de ander betere schuilplekken heeft en deze schuilplekken beter toegankelijk zijn voor deze plaagdieren. Nog moeilijker wordt het wanneer er honderd meter verderop gesloopt wordt. Grote muizenpopulaties zijn hierdoor genoodzaakt een nieuwe leefomgeving te vinden. De muizen vinden onderdak in diverse woningen en verplaatsen zich door de muren en het dakbeschot op zoek naar voedsel.

1.4 Wanneer wordt een ongediertebestrijder ingeschakeld?

Het inschakelen van een ongediertebestrijder is in veel gevallen noodzakelijk. Vragen hierbij zijn onder andere.

- Wie is verantwoordelijk voor de kosten?
- Wie moet bijdragen aan een oplossing?
- Wat doe je als iemand niet mee wil werken?

Deze vragen zijn niet altijd eenvoudig te beantwoorden.

Ondanks het feit dat verantwoordelijkheden rondom plaagdieren in de wet niet volledig geregeld zijn, staat hieronder de belangrijkste informatie.

1.5 Woningwet en besluit bouwwerken

In de 19e eeuw werden de woonomstandigheden door de toename van de bevolking steeds slechter. Mede hierom is in het jaar 1902 de woningwet in werking getreden. Daarin stond o.a. dat gemeenten verplicht zijn een bouwverordening op te stellen. Deze bouwverordening is vanaf 1 januari 2024 vervangen door het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

De voorschriften van dit besluit hebben betrekking op veiligheid, gezondheid, duurzaamheid, energiezuinigheid en milieu van gebouwen. Over plaagdieren wordt alleen de werking tegen ratten en muizen summier besproken. De technische voorschriften bieden dan ook weinig tot geen garantie op volledige ontoegankelijkheid voor ratten en muizen.

1.6 Volksgezondheid

Plaagdieren en volksgezondheid worden vaak in samenhang gebracht, omdat sommige soorten plaagdieren ziektedragers kunnen zijn en mensen besmet kunnen worden. Omdat de overheid verantwoordelijk is voor de volksgezondheid, zijn inwoners al snel geneigd de gemeente voor de bestrijding van plaagdieren verantwoordelijk te houden. Toch kan de overheid niet aansprakelijk gesteld worden voor een individueel probleem rondom plaagdieren, tenzij kan worden aangetoond dat de overheid dit probleem veroorzaakt heeft. Een individueel probleem vormt ook meestal niet direct een bedreiging voor de volksgezondheid. Als een plaagdierenplaag zich echter dusdanig verspreidt dat een hele buurt of wijk of zelfs het hele land geconfronteerd wordt met de risico's op ziekten die een bepaalde diersoort met zich meebrengt, denk aan bijvoorbeeld ratten (ziekte van Weil) of teken (ziekte van Lyme). Pas dan kan worden gezegd dat dit een bedreiging vormt voor de volksgezondheid. Ook wanneer de oorzaak niet duidelijk is, rest er alleen nog de overheid die verantwoordelijk kan worden gehouden voor het vinden van een oplossing.

Plaagdierbeheersing en gevaar voor volksgezondheid

Het mogelijk verspreiden van ziektes door dieren is reden voor actieve dierplaagbeheersing. Dieren kunnen functioneren als overdrager (of vector) van ziektes.

	Ratten	Muizen	Duiven	Vleer- muizen	Teken	Vossen	Muggen
Ziekte van Weil	x						
Rattenbeetkoorts	x						
Hanta virus	x	x					
Hondsdoelheid				x		x	
Ziekte van Lyme					x		
Vossenlintworm						x	
Papegaaizenziekte			x				
Cryptococcal meningitis			x				
Paratyphus			x				
Salmonellosis	x	x	x				
E-coli	x	x	x				
West Nile Virus							x
Vogelgriep			x				

1.7 De Gemeente:

Ondanks het feit dat de overheid meestal niet aangesproken kan worden op problemen rondom plaagdieren, zijn er nog steeds gemeenten die wel actie ondernemen wanneer er een melding komt. Dit mag echter gezien worden als een service die de gemeente beschikbaar stelt, geen verantwoordelijkheid. Daarom trachten gemeenten in de meeste gevallen de kosten te verhalen. Vooralsnog zullen wij hiervoor geen kosten in rekening brengen.

1.8 Ratten

De behandeling van overlast van bruine ratten vormt bij sommige gemeenten een uitzondering. Ook hierbij behouden zij het recht door te verwijzen naar een particulier bedrijf voor de bestrijding zodra het eigen terrein betreft. Echter, omdat bruine ratten bekend staan als mogelijke dragers van de 'Ziekte van Weil' en deze ratten de reputatie hebben schade toe te kunnen brengen aan de volksgezondheid - denk aan de pestepidemie van vroeger - , ziet de

gemeente het soms, ook als het om privaat terrein gaat, als haar taak om de risico's die bruine ratten met zich meebrengen actief beheersbaar te houden. Strikt genomen is de gemeente alleen verantwoordelijk voor de openbare ruimte, maar soms wordt overlast door ratten op privaat terrein dus ook door de gemeente aangepakt. Toch mag de gemeente van de inwoners verwachten dat er op eigen terrein alles aan gedaan wordt om een eventueel rattenprobleem te voorkomen. Wanneer een zodanige leefomgeving beschikbaar is voor ratten waardoor ze zich ongestoord voort kunnen planten, kan de gemeente hier niet zomaar op aangesproken worden. De gemeente kan zelfs met een aanschrijven de eigenaar van het terrein verplichten om zelf maatregelen te treffen. Voorafgaand hieraan wordt meestal een schriftelijk oordeel van een deskundige gevraagd.

1.9 Huurder en verhuurder

Regelmatig worden er meldingen ontvangen over geschillen tussen huurder en verhuurder door overlast van plaagdieren. Ook hiervoor geldt dat de verantwoordelijkheden gezien de complexe problematiek wettelijk niet afgebakend kunnen worden.

Huurders en verhuurders tekenen een contract. Hierin staat in de meeste gevallen ook een paragraaf over ongedierte dat is afgeleid van het servicekostenbeleid van de huurcommissie. Het bestrijden en/of voorkomen van plaagdieren valt onder de kleine herstellingen die voor rekening zijn van de huurder, tenzij anders staat omschreven in het contract.

Daarnaast komt de plicht die de verhuurder heeft om een gebrek aan huurgenot te herstellen te vervallen wanneer de omstandigheid toe te rekenen is aan de huurder zelf. Bij ongedierte zoals bijvoorbeeld muizen, vlooiën, kakkerlakken of mieren in huis ligt de oorzaak veelal bij onvoldoende oplettendheid of onvoldoende hygiënische maatregelen, ook al is het gebouw of de woning toegankelijk voor het ongedierte.

Eerder is opgemerkt dat de woningwet, de bouwverordening en het bouwbesluit geen voldoende bouwtechnische verplichtingen kunnen opleggen voor het realiseren van een geheel ontoegankelijke woon- of bedrijfsruimte voor plaagdieren. Ook de bedreiging van de volksgezondheid kan niet als excuus gebruikt worden, gezien de relatief kleine omvang van het probleem. De overheid kan daarom ook niet aansprakelijk gesteld worden. De kosten zijn dus bijna altijd voor rekening van de huurder zelf.

Uitzonderingen

De verhuurder dient wel medewerking te verlenen als aangetoond kan worden dat de plaagdierenoverlast door andere huurders van de dezelfde verhuurder veroorzaakt wordt of wanneer blijkt dat het om een structureel probleem gaat dat niet zomaar voor rekening van de huurder kan komen. Wanneer er bijvoorbeeld een rattenprobleem is vanwege een kapot riool of een probleem met bijvoorbeeld stofluizen door schimmelvorming in een ventilatieschacht, dan kan de verhuurder daarop aangesproken worden.

2. Beleid en beheer:

2.1. Bruine rat en muis

Om een beheersbare situatie te behouden en wanneer nodig te verkrijgen dient als volgt gehandeld te worden:

Voorlichting en preventie

Voorkomen is beter dan bestrijden. Van alle plagen komen die van ratten en in mindere mate muizen het meest voor. De bron van een rattenplaag zal liggen op plaatsen waar voedselbronnen (veevoer, slachtafval, GFT-afval etc.) voor ratten bereikbaar is. Om ratten te voorkomen dient dus voorkomen te worden dat de ratten voedsel kunnen vinden. Hieronder staan enkele tips die inwoners zelf kunnen nemen:

- Maak naden en kieren van de woning goed dicht. Denk hierbij aan de aansluiting van de dakpannen op de gevels, aan de stootvoegen en invoer van kabels en leidingen.
- Stapel openhaardhout op een pallet en hou er ruimte omheen. Tocht houdt de dieren weg en katten kunnen om de pallet heen lopen.
- Ratten en muizen kunnen schuilen in langdurig opgeslagen materialen in de tuin en schuur. Ruim regelmatig op.
- Ratten en muizen verplaatsen zich ongezien door niet bijgehouden coniferenhagen en klimop. Regelmatig snoeien helpt om hen weg te houden.
- De eendjes in de vijver voeren is leuk. Maar brood dat blijft liggen, trekt ratten aan.
- Ook de vogelvoerplaats in uw tuin kan een feestmaal voor ratten zijn. Voorkom dat er voedsel blijft liggen.
- Bewaar diervoer in dichte kisten, blikken of tonnen (niet van karton). Haal voedsel dat 's avonds niet is opgegeten weg, ook al ligt dit in een dichte kooi.
- Klop een tafellaken met veel voedselresten niet uit in de tuin.
- Ruim afgevallen vruchten van fruit- en walnoten zo snel mogelijk op.
- Hou de kliko goed gesloten en laat geen vuilniszakken met voedselresten naast de kliko staan.
- Een composthoop met voedselresten is een luilekkerland voor ratten, maar ook een defecte riolering, een volière en andere dierenverblijven met zaad- en voedselresten werken als een magneet op sommige plaagdieren.

Bovenstaande zal regelmatig gepubliceerd moeten worden via de gebruikelijke gemeenterubriek in weekbladen en op de gemeentelijke website. In de informatiefolder "Plaagdieren" staat dit ook aangegeven. Deze folder ligt op de gemeentehuizen en zal tijdens bezoek, naar aanleiding van een melding, aan de bewoners worden uitgereikt.

Protocol bestrijding ratten

1. Inwoner maakt een melding van overlast van ratten.
2. Vastleggen in beheerssysteem. Binnen vier werkdagen na melding contact opnemen met melder voor inspectie. Binnen zeven dagen inspectie uitvoeren.
3. De ongediertespecialist gaat melding beoordelen, door inventarisatie omgeving, om de bron op te sporen.
4. Indien sporen op gemeentegrond aanwezig zijn, gaat de gemeente over tot bestrijding.
5. Indien sporen op particuliere gronden aanwezig zijn, adviseert de gemeente de bewoner hoe het probleem op te lossen en in toekomst te voorkomen. Er zal regelmatig gecontroleerd moeten worden of de adviezen opgevolgd zijn.

6. Bij vervuiling, het niet opvolgen van advies en/of moeilijk in contact kunnen komen met bewoners wordt de melding over gedragen aan handhaving. Van hieruit kan een juridisch proces gaan lopen bij niet opvolgen van advies.
7. Bij het in gevaar komen van volksgezondheid en bron niet bij de gemeente-eigendommen ligt zal gemeente gaan bestrijden en kosten proberen te verhalen op veroorzaker.

Monitoren ratten en muizen:

De gemeente heeft er voor gekozen om de onderstaande locaties te monitoren naar ratten, om zodoende de overlast te kunnen beperken. In onderstaande tabel zijn de locaties aangegeven.

Locatie	Inspectie-punten	Huismuis	Bruine rat
Locatie 1 - Rivierduin Cuijk - Stroomrug Cuijk - Waterkering Cuijk - Keerkade Cuijk	30		X
Locatie 2 Het Flieren Vianen	10		X
Locatie 3 Kinderboerderij de Galberg Cuijk	8	X	X
Locatie 4 De Nielt Cuijk	5		X
Locatie 5 Hertenkamp den Oeiep Cuijk	5	X	X
Locatie 6 Hondsroos Cuijk	4		X
Locatie 7 Beverstraat, gemeentewerf Cuijk	11		X
Locatie 7 Wijerpark, Boxmeer			X
Locatie 8 Volkstuinen, Parralelweg Boxmeer			X
Locatie 9 Lunneven, Boxmeer			X
Locatie 10 Riolering Julianastraat, Boxmeer			X

Aandacht voor beter beheer ratten

1. Verbod van voeren van o.a. brood bij vijvers en dierenweide.
2. Verbodsborden plaatsen bij vijvers.
3. Inzamelpunt voedsel: voor mensen die vanwege hun geloof of levensovertuiging geen brood weggooien, een inzamelpunt instellen.
4. Zwerfvuil na melding nog dezelfde dag te verwijderen.
5. Huisafval aanbieden op de dagen dat het opgehaald wordt en daarop handhaven.
6. Handhaven op het storten van snoeiafval in slootkanten, bossen, etc.

2.2. Duitse wesp

Protocol bestrijding Duitse wesp

1. Inwoner maakt een melding van overlast van wespen.
2. Ongediertespecialist van gemeente gaat de melding beoordelen.
3. Indien het wespennest op gemeentegrond aanwezig is, gaat de gemeente over tot bestrijding.

2.3. Hoornaar

Protocol bestrijding Europese- en Aziatische hoornaar

1. Inwoner maakt een melding van overlast van wespen
2. Ongediertespecialist van gemeente gaat de melding beoordelen.
3. Indien het nest van een Europese hoornaar op gemeentegrond aanwezig is en een gevaar voor de omgeving oplevert (zoals een speeltuin) gaat de gemeente over tot bestrijding.
4. Een nest van een Aziatische hoornaar zal altijd worden bestreden door dit te melden via www.waarneming.nl.

2.4. Processierups

Bestrijding processierups is beschreven in het gemeentelijk "Uitvoeringsplan eikenprocessierups".

2.5. Mollen

Protocol bestrijding mollen

De bestrijding van mollen zal met name plaatsvinden op sportvelden Groenendijkse Kampen in Cuijk en de gemeentelijke begraafplaatsen. Doel is om de grasvelden vrij te houden van mollen.

1. De bestrijding zal vanaf maart tot en met juni dienen plaats te vinden.
2. De inspectie van de begraafplaatsen zal door begraafplaatsbeheerder worden uitgevoerd. De mechanische bestrijding zal gebeuren door de plaagdierbestrijder.
3. Op de sportvelden zal zowel de inspectie als mechanische bestrijding door de plaagdierbestrijder gebeuren.

2.6. Vogels

Protocol bestrijding vogeloverlast

1. Inwoner maakt een melding van overlast van vogels.
2. Ongediertespecialist van de gemeente gaat de melding beoordelen.
3. Indien vogels op gemeentegrond aanwezig zijn en tot overlast zorgen gaat de gemeente onderzoeken wat hier mogelijk aan te doen is.
4. Voor het bestrijden van ganzen gelden strikte regels. In overleg met deskundige(n) mogen een aantal eieren bestreken worden met lijnzaadolie waardoor de ganzen wel doorbroeden, maar een beperkt aantal daadwerkelijk uitgebroed wordt.

2.7 Overige plaagdieren

Melden van overige plaagdieren en de bestrijding hiervan (zoals muizen en hoornaar) wordt per geval beoordeeld door de ongediertespecialist van de gemeente.

3. Conclusie:

De openbare ruimte en onze leefomgeving wordt zonder dat we daar bij stilstaan vervuild met voedsel en voederresten. Dit schept de ideale gelegenheid voor het ontstaan van overlast door plaagdieren. Veel voedsel betekent een grotere plaagdierenpopulatie. In de natuur zie je dat ook: als er veel muizen zijn gaat het goed met de uilenpopulatie. Wanneer er weinig muizen zijn, gaat het slecht met de uilenpopulatie.

In de gemeente wordt de overlast door dieren veroorzaakt door mensen, de inwoners. Het is dus belangrijk goede voorlichting te geven en te bezien om een voerverbod op te nemen in de APV en hier op te handhaven. Wanneer er niet gevoerd wordt zal de overlast door plaagdieren vanzelf afnemen. Het gedrag van mensen moet daarom worden beïnvloed.

De bewoners van de gemeente hebben een grote rol. Omdat verschillende partijen verantwoordelijk kunnen zijn of een rol hebben bij overlast of schade, is goede communicatie tussen deze partijen van essentieel belang.

Strikt genomen is het bestrijden van ratten geen taak voor de gemeente. De gemeente krijgt pas een taak als de lokale volksgezondheid in het gedrang is of dreigt te komen. In principe is de bestrijding van rattenoverlast een verantwoordelijkheid van de inwoners zelf. Wanneer inwoners deze verantwoordelijkheid niet op zich nemen gaan steeds meer inwoners overlast ervaren.

De overlast van ratten zijn dan geen op zich zelf staande situaties meer, maar komt voor in steeds grotere gebieden. Bestrijding wordt dan steeds moeilijker. Ook dan is er in principe nog geen taak voor de gemeente om de bestrijding van de inwoners over te nemen.

Op het moment echter dat de klachten steeds veelvuldiger worden en de indruk ontstaat dat er mogelijk een gevaar voor de volksgezondheid kan gaan dreigen, wordt het omslagpunt bereikt waarop de gemeente moet gaan optreden in de vorm van bestrijden of door bestuursdwang aan derde(n), dat wil zeggen wettelijk opleggen dat er bestreden moet worden.

Draagvlak en overeenstemming zijn nodig bij bestuurders, beheerders, belangenorganisaties, woningbouwverenigingen en bewoners.

Een succesfactor voor de uitvoering van het beleid is de communicatie met de bewoners. Elk gemeente moet door duidelijke communicatie ervoor zorgen dat de bewoners de leefomstandigheden voor overlast gevende dieren onmogelijk maken.

Daarnaast moet het beleid duidelijk en praktisch zijn uitgewerkt voor de beheerders. Zij zijn de ambassadeurs van het beleid en hebben de directe contacten bij de uitvoering.

Daarom is hun betrokkenheid bij actieplannen in combinatie met duidelijke en realistische werkprotocollen cruciaal. Elkaar versterken en consequent dezelfde boodschap uitdragen is nodig om de cultuuromslag te maken.